

**ÎNDRUMĂTOR
METODIC PENTRU
PROFESORII CARE
LUCREAZĂ CU CLASA
PREGĂTITOARE**

CARI ȘI MONI ÎN ZĂPADĂ

Pachetul de literație a fost dezvoltat de Fundația Noi Orizonturi în cadrul proiectului „Școli cu sclipici”, proiect finanțat de PEPCO România cu scopul de a sprijini reducerea decalajelor în dezvoltarea competențelor de bază de citit-scris la elevii de clasă pregătitoare, mai ales la acei copii care provin din medii socio-economice vulnerabile.

Viziunea programului „Școli cu sclipici” este ca, până la finalul clasei a IV-a, fiecare copil din România să știe să citească și să scrie adecvat pentru a accesa cu succes curriculumul gimnazial. Dezvoltarea acestor competențe este fundamentul educației incluzive și un factor semnificativ în reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii.

Prezentul pachet conține:

- Cartea „Cari și Moni în zăpadă”
- Îndrumător metodic pentru profesori
- Fișe de lucru

Echipa de realizare a prezentului pachet de literație:

Autori și coordonatori:

Marinela Scripcariu Fundația Noi Orizonturi
Maria Kovacs Fundația Noi Orizonturi

Echipa de pilotare și co-autori:

Adelina-Alexandrina Manda	Școala Primară Mociur, Reșița (CS)
Cornelia Slăvoacă	Liceul Tehnologic Florian Porcius Rodna (BN)
Mihaela-Elena Caloian	Școala Gimnazială Comuna Cilibia (BZ)
Diana-Nicoleta Gheorghe	Școala Gimnazială Nr. 2 Modelu (CL)
Adina Jecan	Liceul Teoretic Pavel Dan, Câmpia Turzii (CJ)
Diana-Crina Marin	Liceul Teoretic Pavel Dan, Câmpia Turzii (CJ)
Mara Manases	Scoala Gimnazială Ioan Alexandru Sanpaul (CJ)
Lucia-Cristina Cristea	Scoala Gimnazială Suduleni (DB)
Floriana Necula	Școala Gimnazială Șelaru (DB)
Alexandra Stroe	Școala Gimnazială Adâncă, (DB)
Zenovia Cârjeu	Liceul Tehnologic Nr. 1 Corod (GL)
Andreia-Alina Sbarnea	Liceul Tehnologic Nr. 1 Corod (GL)
Mihaela Muscă	Liceul Tehnologic Nr. 1 Corod (GL)
Cristina Chibulcutean	Liceul Teoretic Sfântu Nicolae, Gheorgheni (HH)
Mihaela Miklos	Școala Gimnazială Nr. 7 Petroșani (HD)
Tanea Ștețca	Școala Gimnazială Remeti (MM)
Liliana Chera	Scoala Gimnaziala Parscoveni-Olari (OT)
Ligia Dobrinean	Școala Gimnazială Lucian Blaga, Jibou (SJ)
Iuliana-Loredana Matei	Liceul Tehnologic „Petri Mor” Nușfalău (SJ)
Larisa-Elena Stoica	Colegiul Tehnic „August Treboniu Laurian”, Agnita (SB)
Dana Mitocaru	Scoala Gimnaziala Bogdănești (SV)
Ioana Otescu	Școala Gimnaziala Răchita (TM)

Pentru mai multe resurse:

<https://scolicusclipici.noi-orizonturi.ro/>

INTRODUCERE

CARI ȘI MONI ÎN ZĂPADĂ este o carte cu licență deschisă realizată prin [Le petit monde d'Odysseus](#), tradusă și adaptată de Fundația Noi Orizonturi astfel încât să fie potrivită cu nivelul clasei pregătitoare.

Vă propunem o suită de 5 „atelier” de literație, 5 seturi de activități de aproximativ 50 de minute fiecare, pe care să le realizați în decurs de o săptămână, în ordinea descrisă mai jos. Activitățile propuse vă ajută să exersați cu elevii fiecare arie de dezvoltare a literației timpurii:

1. Noțiuni despre textul tipărit
2. Comprehensiune
3. Conștientizare fonologică și fonemică
4. Decodare și corespondență fonem-grafem
5. Fluență
6. Vocabular
7. Scriere

În plus, vă propunem și activități de extindere pentru AVAP și matematică, cu speranța ca, în timp, să ajungem la o abordare integrată a predării-învățării.

Activitățile propuse pentru atelier ar trebui să fie în sprijinul implementării planificării deja realizate care include literele A, M, I, O, U, R, C, L, dar dacă nu sunt, vă încurajăm să faceți adaptări în funcție de nevoile elevilor din clasa dumneavoastră.

În săptămânile în care nu mai lucrați cu povestea *Cari și Moni în zăpadă*, sperăm să reluați tipurile de activități propuse pe texte alese de voi, respectiv pe teme pe care le-ați inclus în planificare. Cele 7 arii de dezvoltare a literației de mai sus vă pot ghida în alegerea echilibrată a activităților.

Succes!

Resurse necesare

▪ Carte „Cari și Moni în zăpadă”	1/elev (A5)
▪ Fișa de lucru: Ordonează evenimentele	1/elev
▪ Fișa de lucru: Roata întrebărilor	1/elev
▪ Fișa de lucru: Rezolvă ghicitoarea	1/elev
▪ Fișa de lucru: Unește cuvintele identice	1/elev
▪ Fișa de lucru: Citește și apasă	1/elev
▪ Fișele de lucru: Decodează I, Decodează II	1/elev
▪ Fișa de lucru: Colorează bulinele	1/elev
▪ Fișa de lucru: Urmărește linia	1/elev
▪ Fișa de lucru: Colorează literele	1/elev
▪ Fișa de lucru: Completează și unește	1/elev
▪ Fișele de lucru: Sortează rimele I, Sortează rimele II	1/elev + 1/clasă
▪ Fișa de lucru: Cutiile Elkonin + jetoane (4/elev)	1/elev
▪ Fișele de lucru: Spinner litere, Spinner cuvinte	1/elev
▪ Fișa de lucru: Liniar fulgi de zăpadă	1/elev
▪ Videoproiector	
▪ Cuii carton sau mape de plastic care se închid	1/elev
▪ Cutie de carton decorată	1/clasă
▪ Farfurii carton	1 /elev
▪ Făină de porumb/Nisip etc	1kg/clasă
▪ Cartoane albe	1 coală/2 elevi
▪ Jurnalul clasei (caiet cu foi veline)	1/clasă
▪ Mascotă	1/clasă
▪ Coli Flipchart	4/clasă
▪ Markere Whiteboard	1/elev
▪ Foarfecă	1 foarfecă/2 elevi
▪ Blutac (gumă de lipit)	1/clasă
▪ Agrafe de birou	1 cutie/clasă
▪ Creioane colorate/carioci/acuarele	1 set/elev
▪ Plastilină	1 pachet/clasă
▪ Capace PET sau boabe de fasole pentru Cutiile Elkonin	4 buc/elev ¹

¹ Resursele trecute în italic nu sunt incluse în kit.

ATELIER 1

1. Predicții

Strategie de *comprehensiune*; solicită realizarea de raționamente pornind de la cele știute și imaginația lor. Elevii anticipează derularea evenimentelor din poveste plecând de la câteva ilustrații din carte.

Durata estimată: 10 minute

Tip activitate: întreaga clasă

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Prezintă elevilor titlul cărții și coperta.
Cere elevilor să urmărească imaginile, să se gândească, să se consulte cu un coleg/ o colegă și să spună ce cred:
Despre ce ar putea fi vorba în această carte? De ce credeți asta?
După ce unii copii răspund, dacă cei mai timizi nu au de adăugat idei, relați anticipările pe scurt și cereți-le celor mai timizi să spună a cui predicție li se pare mai potrivită și de ce.
Alina a spus ..., Darius crede că Tu ce crezi, Edina? Ce te face să crezi asta?

Materiale necesare

Videoproiector pentru ca toți copiii să vadă bine cartea „[Cari și Moni în zăpadă](#)”, format digital

2. Audierea activă a poveștii

Activitate dirijată de ascultare și gândire, metodă de *comprehensiune*

Durata estimată: 10 minute

Tip activitate: întreaga clasă

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Folosește proiectorul pentru a citi povestea rar, clar, asigurându-te că fiecare copil vede ilustrațiile sau folosește înregistrarea.
Oprește-te de 2 ori în timpul lecturii poveștii pentru a cere/ verifica predicții.

Materiale necesare

Cartea „[Cari și Moni în zăpadă](#)”, format digital

3. Succesiunea evenimentelor

Metodă care sprijină *dezvoltarea comprehensiunii*

Durata estimată: 10-15 minute (inclusiv decuparea)

Tip activitate: individuală

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

După audierea povestirii, antrenează elevii în discuții despre personaje, întâmplări. Discutați care predicție s-a dovedit cea mai apropiată de poveste.
Cere elevilor să decupeze imaginile din *Fișa de lucru: Ordonează evenimentele*. Elevii vor lipi imaginile în ordinea apariției în poveste. Dacă nu își amintesc (sigur) ordinea corectă, pot răsfoi cartea. Pentru aceasta, împarte elevilor câte un exemplar din cartea „Cari și Moni în zăpadă”.
Elevii vor alcătui propoziții pe baza imaginilor, oral.

Materiale necesare

[Fișa de lucru: Ordonează evenimentele](#)
Foaie
Blutac pentru lipit

[Cartea „Cari și Moni în zăpadă”, format printat](#)
Blutac (pentru lipit)
Foaie

4. Răsfoim cartea

Noțiuni despre textul tipărit

Durata estimată: 10 minute

Tip activitate: individuală

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Cereți copiilor să răsfoiască cartea. Cereți-le să arate cu degetul unde este titlul cărții, unde e text scris sau, funcție de constatările de la evaluarea individuală, să arate un cuvânt sau în ce direcție / sens citim.

Cereți-le să-și scrie numele pe coperta cărții. Ajuțați elevii care nu reușesc să-și scrie numele singuri.

Spuneți copiilor că pot să ia cartea acasă și să roage un părinte, frate / soră mai mare să le citească povestea de câte ori poftesc. Cartea le aparține de acum.

Materiale necesare

[Cartea „Cari și Moni în zăpadă”, format printat](#)
Instrumente de scris

5. Roata întrebărilor

Metodă de *comprehensiune*

Durata estimată: 10 minute

Tip activitate: grup mic/întreaga clasă

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Folosiți *Fișa de lucru: Roata întrebărilor* pentru a-i obișnui pe elevi cu formularea întrebărilor despre poveste. Dați exemple pentru fiecare tip de întrebare (*Cine se joacă afară? Ce greutateți întâmpină copiii? Când se bulgăresc? Unde sunt copiii? Cum e omul de zăpadă?*).

Chemați un elev în fața clasei și cereți-i să rotească agrafa prinsă pe roată cu vârful unui creion. Apoi elevul va formula o întrebare despre poveste cu acel cuvânt asupra căruia s-a oprit agrafa. Elevul adresează întrebarea copiilor din clasă și le cere să răspundă la întrebare; copilul numește pe cel care să răspundă, însă niciun elev nu poate răspunde la mai multe întrebări într-o singură zi decât dacă nimeni altcineva nu ridică mâna/ nu știe răspunsul). Elevul care răspunde corect la întrebare vine să rotească agrafa și să formuleze întrebarea următoare. Regula este că întrebările nu se pot repeta.

Materiale necesare

[Fișa de lucru: Roata întrebărilor](#)
Agrață
Creion

ATELIER 2

1. ABEL

ABEL vizează, în diferitele sale etape, atât învățarea noțiunilor despre textul tipărit, cât și decodarea și corespondența fonem-grafem, conștientizarea fonemică și fluența.

Durata estimată: 20-30 minute

Tip activitate: grup mic/întreaga clasă

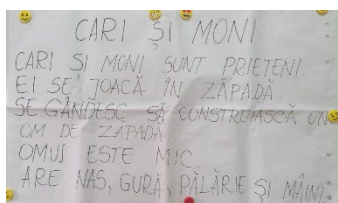
Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Acest demers care se bazează pe construirea, împreună cu elevii, a unui text simplu, cu propoziții foarte simple, folosind aceleași cuvinte repetat, pornind de la un stimul. Învățătorul este „creionul” copiilor. Copiii exersează citirea pe textul construit de ei. Vă încurajăm să reveniți la [sub-modulul](#) în care se demonstrează metoda ABEL. (Cursul „Toți copiii citesc”, Modulul „Țintește problema”) înainte de acest atelier.

Acest demers care se bazează pe construirea, împreună cu elevii, a unui text simplu, cu propoziții foarte simple, folosind aceleași cuvinte repetat, pornind de la un stimul. Învățătorul este „creionul” copiilor. Copiii exersează citirea pe textul construit de ei.

Începeți cu un stimul vizual. Aici stimulul este povestea citită în atelierul anterior, pe baza căreia elevii vor crea împreună cu dvs. un text al lor, cu cuvinte de-ale lor. Dacă elevii nu își mai amintesc povestea puteți să reluați pe videoproiector, [formatul digital](#). Ajutați-i apoi să re-scrie povestea în propoziții simple ca în modelul din *Fișa de lucru: Rezolvă ghicitoarea*.

Antrenați copiii în discuție cca. cinci minute pe marginea subiectului. Introduceți cuvintele cheie (în model, cuvintele cheie sunt nas, gură, cap, nasturi, morcov, alb, mic, mare).

Scrierea după dictare. Spuneți elevilor că veți nota ceea ce ei spun despre Omul de zăpadă. Scrieți cu litere mari de tipar ceea ce spun copiii. Scrieți titlul în partea de sus a paginii atrăgând atenția copiilor asupra acestui lucru și pronunțați clar fiecare cuvânt pe măsură ce îl

scrieți. Cereți copiilor să spună ceva despre subiectul în discuție, să arate locul de pe foaie unde trebuie să începeți să scrieți. Atrageți-le atenția că se începe din colțul de stânga sus și se continuă spre dreapta. Scrieți cât mai fidel posibil ceea ce spun copiii (dar reformulați pe scurt dacă spun propoziții/ fraze lungi), pronunțând fiecare cuvânt în mod natural.

Se citește textul notat. După fiecare propoziție dictată de copii și scrisă pe flipchart, citiți textul cu voce tare, plasând un cartonaș sub fiecare cuvânt pe măsură ce îl citiți. Apoi un copil va citi propoziția, urmat de întregul grup în cor. Repetați fiecare propoziție. Copiii vor avea nevoie de ajutor, așa că citiți în șoaptă împreună cu ei.

Se folosesc diferite tipuri de citire: citire în lanț, citire eco, citire alternativă, citire cu intonație etc.

Textul se păstrează în sală, expus într-un loc unde poate fi văzut de toți.

Materiale necesare

1 coală de flipchart,
marker

2. Marea carte

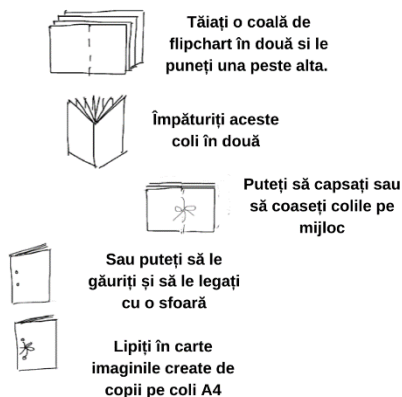
Noțiuni despre textul tipărit

Durata estimată: 15-20 minute

Tip activitate: grup

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Această activitate se poate realiza la AVAP sau la CLR.

mărime).

Urmăriți instrucțiunile din desen pentru a realiza marea carte și lipiți ilustrațiile lor pe paginile cărții, împreună cu propozițiile.

Cartea mare se poate citi/ prezenta altor clase din școală sau părinților ca produs al activității clasei întregi. [Aici](#) este un exemplu de carte transferată într-o aplicație digitală ușor de prezentat celor care nu sunt în sala de clasă cu voi

Materiale necesare

2 coli de flipchart pentru carte (1 pentru paginile și coperta cărții, una pentru transcrierea propozițiilor)

Coli A4 albe

Creioane colorate sau acuarele pentru ilustrații/ desene

ATELIER 3

1. ABEL (continuare)

Propoziții și cuvinte (continuare și extindere)

Durata estimată: 10-15 minute

Tip activitate: grup mic/întreaga clasă

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Expuneți textul și repetați activitatea de citire cu întreg grupul, cu grupuri mici și individual. Cereți elevilor să identifice propoziția care spune...

În pregătirea activității, rescrieți propozițiile textului inițial încă o dată separat pe fâșii de hârtie și cereți elevilor (numindu-i) să vină la textul expus și să lipească, pe rând, propozițiile scrise pe fâșii de hârtie pe textul creat cu o zi înainte.

Citiți repetat împreună cu copiii fiecare propoziție.

Apoi decupați fiecare propoziție pe cuvintele componente, dați cuvintele copiilor și cereți-le să caute cuvintele identice în text. Copiii vor găsi perechea (același cuvânt) din text, vor arăta cuvintele pe măsură ce le rostesc. Se localizează cuvinte specifice din anumite rânduri.

Materiale necesare

Textul creat împreună cu copiii în Atelierul 2

Foarfecă

Coală de flipchart pentru textul rescris pe fâșii de hârtie de aceeași mărime ca în textul original

Bandă de hârtie de lipit/ bluetac (**nu** lipici, deoarece e nevoie să se poată dezlipi)

2. Identificați propozițiile și cuvintele dintr-un text

Pentru învățarea *noțiunilor despre textul tipărit*

Durata estimată: 15-20 minute

Tip activitate: individuală/perechi

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Explicați copiilor că o altă grupă de copii de vârsta lor a scris împreună cu învățătoarea lor textul de pe *Fișa de lucru – Rezolvă ghicitoarea*. Acum va trebui să îi ajutați pe acei copii să identifice cuvintele și silabele din text.

Împărțiți fișele fiecărui copil, citiți propozițiile împreună de mai multe ori. Apoi demonstrați cum se subliniază cuvintele, respectiv silabele folosind exemplul din text (MORCOV).

Materiale necesare

[Fișa de lucru: Rezolvă ghicitoarea](#)

3. Recunoașterea cuvintelor identice

Decodare și corespondență fonem-grafem

Durata estimată: 10 minute

Tip activitate: individuală/perechi

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Materiale necesare

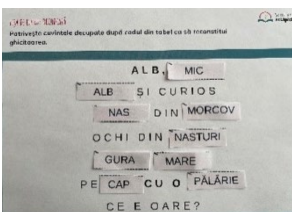
Aveți la dispoziție 3 fișe de lucru care îi ajută pe elevi să recunoască și să citească cuvinte uzuale din text. Alegeți cea mai bună opțiune sau combinație în funcție de nivelul de dificultate, de timpul disponibil etc.

Nivel începător: Oferiți-le copiilor *Fișa de lucru: Unește cuvintele identice* și cereți-le să o rezolve. Se poate lucra în perechi; elevii citesc cu perechea lor cuvintele pe rând. Cereți copiilor să citească în fața clasei cuvântul căruia i-au găsit perechea.

Nivel intermediar: Oferiți-le copiilor *Fișa de lucru: Citește și apasă* și bucățele de plastilină pe care să le așeze în cerculețul de sub fiecare cuvânt. Atunci când copiii recunosc și citesc un cuvânt apasă pe bulină.

Nivel avansat: Pentru a exersa citirea cuvintelor din textul din *Ghicitoare* oferiți-le copiilor *Fișa de lucru - Decodează I* din care decupează cuvintele și *Fișa de lucru: Decodează II* pe care vor lipi cuvintele decupate anterior.

Fiecare cuvânt decupat corespunde unui simbol: fulg, nor, soare. Atunci când citesc împreună cu dumneavoastră ghicitoarea copiii trebuie să își dea seama ce cuvânt se potrivește în locul simbolului.

Când găsesc cuvântul corect, îl lipesc cu blutac (pentru a putea să dezlipsească în cazul în care au ales greșit) și astfel reconstituie ghicitoarea.

[Fișa de lucru: Unește cuvintele identice](#)

[Fișa de lucru: Citește și apasă](#)

Plastilină

[Fișa de lucru Decodează I](#)

[Fișa de lucru Decodează II](#)

Foarfece

Blutac

4. Colorează bulinele

Extinderea vocabularului

Durata estimată: 10 minute

Tip activitate: individuală

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Materiale necesare

Instrucțiune pentru copii: Colorează cu albastru bulinele pentru obiectele care aparțin omului dezăpadă și cu verde bulinele cu obiectele care aparțin unui copil.

[Fișă de lucru: Colorează bulinele](#)

Sunt anumite obiecte în listă care se potrivesc atât unui copil, cât și unui om de zăpadă. Lăsați copiii să aleagă.

5. Banca de cuvinte

Activitatea vizează dezvoltarea abilității de *decodare* (cuvinte recunoscute instantaneu), dar și dezvoltarea *vocabularului*.

Durata estimată: 15 minute

Tip activitate: individuală

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Materiale necesare

Fiecare elev va avea nevoie de o cutie de carton sau de o mapă de plastic care se închide, pe care o poate personaliza și care va deveni Banca de cuvinte. Cereți elevilor să-și scrie numele pe etichetă.

Pregătiți pe cartonașe seturi de cuvinte cheie pentru fiecare copil. Dacă unii pot scrie deja cu litere de tipar, dați-le cartonașe goale ca să scrie ei cuvintele. Puteți lucra cu cuvintele din fișa de lucru (NAS, CAP, MIC, MARE etc) sau din povestea creată de

voi. Dacă povestea voastră are alte cuvinte cheie, puteți **adapta lista de cuvinte**. Exersați recunoașterea cuvintelor cu copiii.

În bancă se introduc doar cuvintele pe care copilul le recunoaște (le poate citi). Copiii vor colecta cuvintele pe care le învață din fiecare activitate de aici încolo. Aceste colecții vor fi parte a „dosarului” lor personal. La început, copiii vor colecta pur și simplu cuvintele. După ce vor avea cam 15-20 de cuvinte, pot efectua diferite exerciții cu acestea. O activitate simplă ar fi să identifice cuvintele care încep cu aceeași literă. Acesta este un exercițiu care îi va ajuta pe unii copii să asocieze literele cu sunetele. Ei vor învăța cel mai bine corespondența sunet-literă din cuvinte pe care le cunosc deja (inclusiv ca sens).

**Băncile de cuvinte se păstrează la școală.*

Cutii de carton sau mape care se închid cu capse pentru banca de cuvinte pentru fiecare elev.

Cartoane A4 (care se vor decupa pentru a pregăti cartonașe pentru cuvinte).

Set de cartonașe cu cuvintele repetate pentru fiecare copil sau set de cartonașe goale.

ATELIER 4

1. Prescriere

Activitate de pregătire pentru *scriere*

Durata estimată: 10 minute

Tip activitate: individuală

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Împărțiți copiilor *Fișa de lucru: Urmărește linia. Instrucțiune pentru copii:* Trasează linii de la omul de zăpadă la obiectul care-i aparține. De exemplu, linie întreruptă, linie șerpuită, linie frântă/ în zigzag etc.

Materiale necesare

[Fișa de lucru :](#)
[Urmărește linia](#)

2. ABEL (continuare)

Decodare și corespondență fonem-grafem

Durata estimată: 15 minute

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Recitați textul creat în Atelierul 2.

Expuneți textul și repetați activitatea de citire cu întreg grupul, cu grupuri mici și individual. Cereți elevilor să identifice în textul întreg cuvintele exersate în atelierul precedent.

În pregătirea activității, rescrieți cuvintele țintă care conțin literele pe care le vizați pe bucățele de hârtie separate și cereți elevilor (numindu-i) să vină la textul expus și să lipească, pe rând, literele scrise pe bucățelele de hârtie pe / sub cuvântul învățat cu o zi înainte.

Realizați segmentarea fonemică a cuvintelor țintă. Segmentați repetat împreună cu copiii fiecare cuvânt țintă. Cereți să recunoască literele deja cunoscute și introduceți noua literă/ noile litere.

Materiale necesare

Cuvintele țintă decupate pe litere/ cartonașe cu litere

Blutac

3. Scriere cu degetul în porumb

Activitate multisenzorială bazată pe atingere: elevii ating stimuli cu mâinile lor.

Durata estimată: 10-15 minute

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Selectați litere pe care le-au învățat la clasă până acum. Aveți grijă să includeți literele specifice textului Cari și Moni - A, M, I, O, U, R, C, L. Notați-le pe bilețele ca de tombolă.

Pregătiți pentru fiecare elev câte o farfurie cu făină de mălai (vezi imaginea).

Materiale necesare

Bilețele cu litere

Farfurii de carton (1/elev)

Făină de porumb (nu este în pachet)

<p>Grupați elevii în perechi și dați-le instrucțiunea să extragă din pachetul cu litere un cartonaș și să deseneze litera extrasă în făină. Pentru elevii mai avansați puteți să îi provocați să scrie un cuvânt cu litera respectivă sau pot extrage un cuvânt din banca de cuvinte.</p>	<p>Opțional: banca de cuvinte</p>
---	-----------------------------------

<p>4. Jocuri cu litere <i>Decodare și corespondență fonem-grafem</i> Durata estimată: 10-15 minute</p>	
<p>Instrucțiuni pentru învățător și elevi</p>	<p>Materiale necesare</p>
<p>Împărțiți <i>Fișa de lucru: Colorează literele</i> și <i>Fișa de lucru: Completează și unește</i> fiecare cuvânt cu imaginea potrivită. Explicați elevilor sarcina, folosind exemplele date. Treceți pe la fiecare elev pentru a verifica dacă au înțeles sarcina.</p>	<p>Fișa de lucru: Colorează literele Fișa de lucru: Completează și unește</p>

ATELIER 5

1. Decupează și sortează cuvintele

Sortarea cuvintelor care rimează – *conștientizare fonemică*

Durata estimată: 10-15 minute

Tip activitate: individuală/grup mic/toată clasa

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Monstrulețul Mâncăcios (MM) este o cutie decorată cu două orificii: o gură pentru a înghiți litere, cuvinte rimate etc și un orificiu care vă permite să scoateți bilețelele introduse în timpul activității. MM se poate crea în timpul activității AVAP.

Pasul 1: Toată clasa

Plasați Monstrulețul Mâncăcios (MM) pe catedră sau altundeva în văzul tuturor copiilor și cu gura nu mai sus de unde pot ajunge copiii. Descrieți-i preferințele alimentare (nu mănâncă la o masă decât cuvinte care rimează/ sună asemănător unele cu alte). Stabiliți cu copiii cum face MM când îi place ce i se dă de mâncare (gest, sunet). Spuneți-le copiilor că MM are nevoie să mănânce de mic dejun, la amiază și seara, dar doar câte un set de cuvinte la fiecare masă, care sună foarte asemănător. Exemplificați: masă, casă, lasă, rasă sună asemănător.

Decupați cuvintele din Fișa Sortează rimele I (1 exemplar pentru toată clasa). Spuneți copiilor că la micul dejun MM mănâncă doar cuvinte care sună asemănător cu SAC. Pronunțați și arătați cartonașul. Lipiți-l pe fruntea lui MM. Apoi luați câte două cartonașe, unul care rimează cu SAC, de ex LAC și unul care nu, de ex. LOR. La început evitați perechile de cuvinte care au aceeași vocală (LAC și NAS) sau două sunete identice (de exemplu, nu folosiți ca pereche LAC și LAS).

Chemați un copil care se oferă să-l hrănească pe MM (preferabil unul care încă nu excelează la conștientizare fonologică) în față, lângă MM și spuneți și arătați cuvântul de pe fruntea lui MM: SAC. Apoi arătați-i copilului cele două cuvinte dintre care va trebui să aleagă mâncarea preferată (de ex. LAC și LOR). Repetați de mai multe ori, arătându-i lui și clasei cele două cuvinte. Spuneți-i să ia cartonașul care îi place lui MM, să-l „citească” și să i-l pună în gură. Verificați cu clasa – dacă sunt de acord că lui MM îi place cuvântul, să facă gestul/ să producă sunetele agreeate. Repetați până ați epuizat toate cuvintele care rimează cu SAC.

Pasul 2: Individual

Împărțiți elevilor *Fișa de lucru: Sortează rimele I* pentru a decupa cuvintele și *Fișa de lucru: Sortează rimele II* pe care o vor folosi pentru a grupa cuvintele decupate după rimă. Lăsați timp pentru decupat cuvintele de pe fișă. Ajutați-i să citească/ recunoască cuvintele din listă. Apoi exemplificați sortarea cuvintelor folosind exemplele date în fișă: sac-lac,ac, tac, mac. Atrageți-le atenția că se pot orienta la grupare și după literele finale din cuvinte. Elevii mai avansați pot primi cartonașe goale pe care să scrie alte cuvinte – mai lungi - care rimează cu cele din grupă.

Materiale necesare

Cutie de carton decorată

Bluetac

[Fișa de lucru Sortează rimele I, II](#)

2. Cutiile Elkonin

Dezvoltă abilitatea elevului de a segmenta cuvintele în foneme.

Durata estimată: 15 minute

Tip activitate: individuală

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Înainte de activitate vă recomandăm să revedeți secțiunea [Cutiile Elkonin](#) (cursul „Toți copiii citesc”, Modulul „Țintește problema”). Pregătiți de asemenea jetoane (4/copil) sau alte obiecte identice care pot fi folosite în această activitate.

Folosiți pentru activitate *Fișa de lucru: Cutiile Elkonin* (cu 3 și 4 pătrate). Numărul pătratelor (fața de folosit) e egal cu numărul fonemelor în cuvântul pe care elevul îl va segmenta. Se alege un cuvânt scurt (3-4 foneme) și se utilizează o cutie Elkonin cu numărul corespunzător de pătrate. Se pronunță cuvântul, apoi se rostește din nou fonem cu fonem.

Când se pronunță fonemele, se așează câte un jeton / boabe de fasole/ monedă într-o cutie de la stânga la dreapta. Copilul face și el ce a făcut profesorul folosind același cuvânt. Se repetă procesul până când copilul reușește să despartă cuvântul / cuvintele în foneme.

Cutiile Elkonin și jetoanele se colectează și se păstrează la școală.

Materiale necesare

[Fișa de lucru: Cutiile Elkonin](#)

Colecționați jetoane (4 buc/ copil) Pot fi capace de PET, boabe de fasole, jetoane decupate din materiale refolosite etc. Important este ca setul unui copil să includă jetoane identice.

3. Spinner

Decodare și corespondență fonem-grafem

Durata estimată: 15 minute

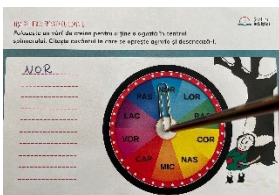
Tip activitate: individuală

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Folosiți *Fișa de lucru Spinner cu litere* sau *Fișa de lucru: Spinner cu cuvinte* în funcție de nivelul fiecărui elev.

Demonstrați copiilor activitatea mergând la banca fiecăruia sau adunându-i în jurul catedrei. Utilizați un vârf de creion pentru a ține o agrafă în centrul spinnerului. Rotiți agrafa.

Nivel începător: Spuneți litera pe care s-a oprit agrafa, apoi un cuvânt care să înceapă cu acea literă/ acel sunet. Exemplificați cu cuvinte din poveste pe cât posibil. Colorați litera corespunzătoare.

Nivel avansat: Spuneți cuvântul la care s-a oprit agrafa și desenați-l în partea stângă a fișei.

La sfârșitul activității încurajați elevii să continue activitatea acasă.

Materiale necesare

[Fișa de lucru : Spinner cu litere, Spinner cu cuvinte](#)

Creion sau alt instrument de scris cu vârf și 1 agrafă de birou pentru fiecare copil;

Activități de extindere

1. Liniarul

Activitate de extindere MEM

Durata estimată: 15 minute

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Instrucțiune pentru copii: Caută obiecte din clasă, măsoară-le cu liniarul decupat cu fulgi de zăpadă. Câți fulgi de zăpadă măsoară caietul, cartea, penarul și alte obiecte?

Materiale necesare

[Fișa de lucru: Liniar fulgi de zăpadă](#) (pe fiecare fișă sunt 3 liniare)

2. Aruncarea la țintă

Activitate de extindere outdoor

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

O activitate distractivă de iarnă este aruncarea bulgărilor de zăpadă spre o țintă. Alegeți o țintă și prindeți pe ea cartoane cu cuvinte din banca de cuvinte, apoi faceți bulgării de zăpadă. Întrecerea se face pe echipe, clasa este împărțită în funcție de numărul de copii. Pentru fiecare cuvânt rostit și atins se acorda un punctaj.

Materiale necesare

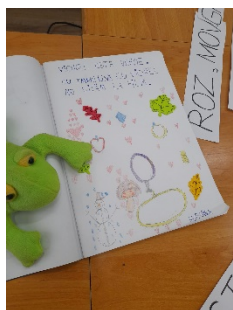
Zăpadă ☺

Cartoane cu cuvinte din banca de cuvinte

3. Jurnalul clasei

Activitate săptămânală recurentă care stimulează *scrierea și comprehensiunea*.

Instrucțiuni pentru învățător și elevi

Folosiți Jurnalul clasei și mascota pentru a introduce sarcina. Personalizați mascota împreună cu copiii, dați-i un nume (negociați numele, ascultați propunerile și argumentele copiilor discutând, de exemplu: De ce crezi/ credeți că ar fi bine să-i dăm numele?

Explicați copiilor că la fiecare sfârșit de săptămână câte un copil va lua mascota acasă împreună cu jurnalul clasei. Împreună cu mascota, copilul gazdă va desena și scrie (după posibilități, cu ortografiere/ scriere inventată chiar)

despre povestea săptămânii și despre cum și-au petrecut timpul liber împreună (copilul și mascota) la sfârșit de săptămână. Luni dimineața copilul (și mascota) va prezenta desenul din jurnal colegilor, la cercul de dimineață.

Urmăriți acest [exemplu de Jurnal](#) al unei clase și cum progresează elevii de-a lungul anului.

Materiale necesare

Jurnalul clasei (caiet cu foi veline)
Mascota